

Nr 154

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 19 februari 1954 (nr 71) om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för belopp, som tillförts vissa för prisreglering bildade stiftelser, m. m.; given Stockholms slott den 18 mars 1955.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 19 februari 1954 (nr 71) om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för belopp, som tillförts vissa för prisreglering bildade stiftelser, m. m.

GUSTAF ADOLF

Per Edvin Sköld

Propositionens huvudsakliga innehåll

I syfte att möjliggöra utjämning av överskott och underskott i den prisreglerande verksamhet, som under överinseende av statens jordbruksnämnd bedrivs av vissa s. k. prisregleringsföreningar på jordbrukets och fiskets områden, har nämnda föreningar enligt av Kungl. Maj:t godkända avtal inrättat särskilda stiftelser till vilka överskottsmedlen skall inbetalas. För att förhindra en icke avsedd beskattning av dessa medel, äger föreningarna enligt förordningen den 19 februari 1954 (nr 71) njuta avdrag vid inkomsttaxeringen för avsättningar till stiftelserna. I propositionen föreslås nu att den nybildade föreningen Svensk spannmålshandel, som bedriver prisreglerande verksamhet i fråga om brödsäd och produkter därav, skall upptagas bland de i förordningen nämnda prisreglerande föreningarna.

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 19 februari 1954 (nr 71) om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för belopp, som tillförts vissa för prisreglering bildade stiftelser, m. m.

Härigenom förordnas, att 1 § förordningen den 19 februari 1954 om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för belopp, som tillförts vissa för prisreglering bildade stiftelser, m. m. skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Nuvarande lydelse:

1 §.

Vid beräkning av nettointäkt av rörelse enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomstskatt äger skattskyldig njuta avdrag för belopp, som enligt särskilda av Kungl. Maj:t den 11 december 1953 godkända avtal mellan statens jordbruksnämnd, å ena, samt Sveriges export- och importförening för ägg, förening u. p. a., Svensk kött-handel, förening u. p. a., Sveriges stärkelseproducenters förening u. p. a., Sveriges Oljeväxtodlares Centralförening u. p. a. och Sveriges Oljeväxtintressenter, förening u. p. a., Väst kustfisk, förening u. p. a., samt Syd kustfisk, förening u. p. a., å andra sidan, tillförts någon av de enligt avtalen bildade stiftelserna (konjunkturutjämningsfonder).

Såsom förutsättning — — — för beskattningsåret.

Föreslagen lydelse:

1 §.

Vid beräkning av nettointäkt av rörelse enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomstskatt äger skattskyldig njuta avdrag för belopp, som enligt särskilda av Kungl. Maj:t den 11 december 1953 samt den 18 mars 1955 godkända avtal mellan statens jordbruksnämnd, å ena, samt Sveriges export- och importförening för ägg, förening u. p. a., Svensk kött-handel, förening u. p. a., Sveriges stärkelseproducenters förening u. p. a., Sveriges Oljeväxtodlares Centralförening u. p. a. och Sveriges Oljeväxtintressenter, förening u. p. a., Väst kustfisk, förening u. p. a., Syd kustfisk, förening u. p. a., samt Svensk spannmålshandel, ekonomisk förening, å andra sidan, tillförts någon av de enligt avtalen bildade stiftelserna (konjunkturutjämningsfonder).

Såsom förutsättning — — — för beskattningsåret.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling och skall äga tillämpning jämväl med avseende å det beskattningsår, för vilket taxering av beskattningsnämnd i första instans verkställes år 1956.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 18 mars
1955.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE.

Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, fråga om *ändrad lydelse av 1 § förordningen den 19 februari 1954 (nr 71) om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för belopp, som tillförts vissa för prisreglering bildade stiftelser, m. m.* Föredraganden anför därvid följande.

Enligt 1 § nyssnämnda förordning äger skattskyldig att vid beräkning av nettointäkt av rörelse enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomstskatt njuta avdrag för belopp, som enligt särskilda av Kungl. Maj:t den 11 december 1953 godkända avtal mellan statens jordbruksnämnd, å ena, samt vissa angivna prisregleringsföreningar, å andra sidan, tillförts någon av de enligt avtalen bildade stiftelserna (konjunkturutjämningsfonder). I förordningen angives följande föreningar nämligen Sveriges export- och importförening för ägg, förening u. p. a., Svensk kötthandel, förening u. p. a., Sveriges stärkelseproducenters förening u. p. a., Sveriges Oljeväxtodlares Centraförening u. p. a., Sveriges Oljeväxtintressenter, förening u. p. a., Västkustfisk, förening u. p. a., samt Sydkustfisk, förening u. p. a. Såsom förutsättning för att avdrag enligt vad nyss sagts skall få åtnjutas för visst beskattningsår gäller, att medlen inbetalts till stiftelsen senast den dag den skattskyldige jämlikt bestämmelserna i 36 § taxeringsförordningen har att avlämna självdeklaration för beskattningsåret.

Enligt 2 § föreligger icke skyldighet för de i 1 § nämnda stiftelserna att erlægga skatt för inkomst och förmögenhet, såvitt angår i samma paragraf avsedda medel eller avkastning därav.

I 3 § stadgas att medel, vilka utbetalas från någon av de i 1 § nämnda stiftelserna till skattskyldig, för vilken avdragsrätt föreligger enligt 1 §, hos mottagaren skall upptagas såsom intäkt av rörelse för det beskattningsår, för vilket medlen tillgodoförts honom. Motsvarande gäller jämväl beträffande sådana stiftelsens medel, vilka eljest kommit den skattskyldige till godo.

I en den 11 januari 1955 dagtecknad skrivelse har *statens jordbruksnämnd* — såvitt nu är i fråga samt med förmälan att nämnden, under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande, med Svensk spannmålshandel, ekonomisk förening, träffat avtal om inrättande av en konjunkturutjämningsfond i stiftelseform — gjort framställning om sådan ändring av 1954 års förenämnda förordning att den stiftelse, Spannmålshandelns konjunkturutjämningsfond, som bildas enligt nyssnämnda avtal, måtte inbegripas bland de i förordningen avsedda stiftelserna.

Statens jordbruksnämnd har i sin skrivelse inledningsvis erinrat om följande.

Beslutet vid 1954 års riksdag angående åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område under regleringsåret 1954/55 innebar bland annat, att vissa regleringsuppgifter i fråga om spannmål och oljeväxter ävensom beredskapslagringen av brödsäd och vissa fodermedel skulle överflyttas på en ekonomisk förening, som skulle bildas för ändamålet, under det att Svenska Spannmålsaktiebolaget, fortsättningsvis under ändrat namn, borde ha till huvudsaklig uppgift att äga och förvalta de lagerhus, som för några år sedan överläts på bolaget från statens lagerhus- och fryshusstyrelse. I Kungl. Maj:ts proposition i ämnet (1954: 180) uttalade departementschefen beträffande den nya föreningen bland annat, att det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller efter Kungl. Maj:ts bemyndigande på statens jordbruksnämnd att utfärda de närmare direktiven för den nya föreningen.

Kungl. Maj:t har den 26 maj 1954 i anslutning till riksdagens förenämnda beslut utsett vissa ledamöter i föreningens styrelse. Jämväl övriga styrelseledamöter har utsetts på sätt riksdagen förutsatt, varjämte stadgar antagits och föreningen vunnit registrering under namnet Svensk spannmålshandel, ekonomisk förening.

Kungl. Maj:t har den 26 maj 1954 vidare anbefallt jordbruksnämnden att inkomma med förslag till de åtgärder, som i anledning av riksdagsbeslutet ytterligare skall vidtagas av Kungl. Maj:t.

Statens jordbruksnämnd har uttalat att nämnden upprättat förslag till skrivelse till Föreningen Svensk spannmålshandel, vari nämnden utformat de direktiv för föreningen, som enligt nämndens uppfattning borde gälla under regleringsåret 1954/55 och som såvitt nu kunde bedömas i väsentliga delar även borde förnyas för tiden därefter. I nämnda direktivskrivelse beröres inledningsvis, i huvudsaklig anslutning till de för föreningen antagna stadgarna, föreningens ändamål och verksamhet i allmänhet. Sålunda föreskrives att föreningen, med beaktande av det allmännas intressen, direkt eller genom sina medlemmar skall handha marknadsreglerande åtgärder för brödsäd (vete och råg) och oljeväxtfröer, såsom lagring, köp och försäljning inom landet samt import och export ävensom andra uppgifter, som är förenliga därmed. Det åligger vidare föreningen att bedriva sin verksamhet i nära samförstånd med jordbruksnämnden och att följa de allmänna föreskrifter eller anvisningar beträffande verksamheten, som nämnden meddelar. I fråga om utrikeshandeln har föreningen medgivits ensamrätt till export och import, under villkor att föreningen i sin verksamhet iakttar de allmänna direktiv som meddelas av nämnden. I vad avser de avgifter och

bidrag som sammanhänger med föreningens verksamhet gäller, bland annat, att nämnden skall äga — som bidrag för täckande av de förluster och kostnader, som hos föreningen eller anslutna företag uppstår vid export av brödsäd eller produkter därav eller till följd av andra åtgärder för stödjande av den inhemska prisnivån för hithörande varor — fortlöpande tillhandahålla föreningen de medel, som inflyter till nämnden genom upptagande av förmalningsavgifter. I direktivskrivelsen lämnas vidare föreskrifter beträffande föreningens inlösenverksamhet på den inhemska marknaden och därmed sammanhängande försäljning; nämnda verksamhet avser huvudsakligen inlösen av brödsäd efter hembud och till fastställda priser. Beträffande resultatutjämnningen mellan olika räkenskapsår föreskrives, att vinster eller förluster, vilka under ett räkenskapsår totalt sett uppstår i viss av föreningen bedriven verksamhet — import och export samt inlösen och försäljning av brödsäd och oljekraftfoder av inhemskt ursprung — må utjämnas över en särskild konjunkturutjämningsfond (stiftelse) enligt vad därom närmare avtalas mellan nämnden och föreningen.

I sistberörda hänseende har jordbruksnämnden, som tidigare framhållits, i sin nu aktuella skrivelse uttalat, att nämnden, under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande, träffat avtal med föreningen om inrättande av en konjunkturutjämningsfond i stiftelseform i likhet med vad som skett med andra prisregleringsföreningar på jordbrukets och fiskets område. Nämnden hade härvid förutsatt, att sådan ändring skulle vidtagas i 1954 års förordning i ämnet att den stiftelse, Spannmålshandelns konjunkturutjämningsfond, som bildades enligt nu ifrågakarande avtal, komme att medtagas bland de i förordningen avsedda stiftelserna. Jordbruksnämnden har härom anfört följande.

Såsom framgår av propositionen 1954: 180 meddelade jordbruksnämnden i sin skrivelse angående jordbruksregleringen under regleringsåret 1954/55, att nämnden, sedan föreningen Svensk Spannmålshandel trätt i funktion, hade för avsikt att med föreningen träffa avtal om inrättande av en konjunkturutjämningsfond i stiftelseform i likhet med vad som skett med andra prisregleringsföreningar på jordbrukets och fiskets område. Nämnden förutsatte därvid, att Kungl. Maj:t i sinom tid komme att framlägga proposition om skattefrihet för avsättningar till den avsedda stiftelsen på sätt skett beträffande övriga liknande stiftelser (prop. 1954: 8 förordningen 1954: 71). Sedan föreningen därefter konstituerats, har nämnden under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande med föreningen träffat avtal av här avsett innehåll, vid vilket avtal fogats av föreningen för stiftelsen upprättad stiftelseurkund jämte stadgar. — — — Nämnden har förutsatt att sådan ändring vidtas i förordningen 1954: 71 om rätt att vid taxering för inkomst åtnjuta avdrag för belopp, som tillförts vissa för prisreglering bildade stiftelser m. m., att den stiftelse, Spannmålshandelns konjunkturutjämningsfond, som bildas enligt nu ifrågakarande avtal, medtas bland de i förordningen avsedda stiftelserna. För att erhålla verkan från och med föreningens första verksamhetsår måste en sådan bestämmelse ges tillämpning från och med det beskattningsår, för vilket föreningen av beskattningsnämnd i första instans taxeras under år 1956.

I det mellan nämnden och Svensk spannmålshandel sålunda träffade avtalet stadgas bland annat följande. Föreningen, vilken i prisreglerande syfte i viss omfattning tillerkänts ensamrätt till export och import av bland annat råg och vete samt rågmjöl och vetemjöl på villkor bland annat att föreningen iakttar de föreskrifter jordbruksnämnden meddelar för sådan export och import, grundar en stiftelse benämnd Spannmålshandelns konjunkturutmjänningsfond, med ändamål att mellan olika år utjämna vinster och förluster i föreningens prisreglerande verksamhet i fråga om brödsäd och produkter därav. För varje räkenskapsår, som avslutas efter stiftelsens grundande, tillföres stiftelsen det överskott, som kan ha uppkommit i den av föreningen enligt direktiv från jordbruksnämnden bedrivna prisreglerande verksamheten i fråga om brödsäd och produkter därav. Nyssnämnda inbetalningar skall för varje år ske senast tre månader efter räkenskapsårets utgång. Stiftelsens medel skall användas — förutom till täckande av de med stiftelsens förvaltning förenade kostnaderna — till att utjämna underskott, som för visst räkenskapsår må uppkomma i samband med föreningens prisreglerande verksamhet i fråga om brödsäd och produkter därav. Som villkor för att föreningen i fortsättningen skall åtnjuta särskilda rättigheter som prisregleringsorgan gäller — förutom att föreningen iakttar de för föreningens verksamhet av nämnden meddelade direktiven — att stiftelsens styrelse icke handlar i strid mot bestämmelse i avtalet eller i de för stiftelsen gällande stadgarna. Därest föreningens uppgift som prisregleringsorgan under statligt inseende skulle upphöra, skall avtalet omedelbart upphöra att gälla, varvid de medel, som då innestår hos stiftelsen, skall användas på sätt Kungl. Maj:t bestämmer.

Genom beslut tidigare denna dag har Kungl. Maj:t dels godkänt den mellan nämnden och Svensk spannmålshandel, ekonomisk förening, träffade överenskommelsen i fråga om stiftelsen Spannmålshandelns konjunkturutmjänningsfond *dels ock* bemyndigat nämnden att utfärda direktiv för föreningen i huvudsaklig överensstämmelse med av nämnden härom framlagt förslag.

Departementschefen. I syfte att öppna möjlighet för s. k. prisregleringsföreningar på jordbrukets och fiskets områden att skattefritt fondera sådana under året uppsamlade prisregleringsmedel, vilka kvarstår oanvända vid beskattningsårets utgång har genom förordningen den 19 februari 1954 (nr 71) vissa dylika föreningar medgivits rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för belopp, som tillförts särskilda för prisreglering bildade stiftelser m. m. Denna rätt tillkommer endast de i förordningen angivna föreningarna, nämligen Sveriges export- och importförening för ägg, Svensk kötthandel, Sveriges stärkelseproducenters förening, Sveriges oljeväxtodlares centralförening, Sveriges oljeväxtintressenter, Västkustfisk samt Sydkustfisk.

I proposition nr 8 till 1954 års riksdag med förslag till den nu gällande förordningen i ämnet uttalade jag, att frågan om en komplettering av för-

ordningen finge framgent upptagas till prövning, därest nya prisregleringsföreningar skulle komma att bildas.

I sin nu förevarande skrivelse har statens jordbruksnämnd meddelat att nämnden, under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande, med Svensk spannmålshandel träffat avtal om inrättande av en konjunkturutjämningsfond i stiftelseform, benämnd Spannmålshandelns konjunkturutjämningsfond. Kungl. Maj:t har tidigare denna dag godkänt nämnda avtal.

Som framgår av det tidigare anförda kommer Svensk spannmålshandel, i vad gäller brödsäd och produkter därav, att fullgöra motsvarande uppgifter som de föreningar, vilka tidigare tillerkänts möjlighet att vid taxering erhålla avdrag enligt 1954 års förordning. Statens jordbruksnämnd har hemställt om sådan ändring av förordningen att även Svensk spannmålshandel kommer i åtnjutande av nämnda förmån. För egen del har jag icke någon erinran mot detta förslag.

På sätt jordbruksnämnden förordat bör de föreslagna bestämmelserna, för att få verkan från och med Svensk spannmålshandels första verksamhetsår, första gången tillämpas vid 1956 års taxering.

I enlighet med vad sålunda anförts har inom finansdepartementet upprättats förslag till *förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 19 februari 1954 (nr 71) om rätt att vid taxering för inkomst njuta av drag för belopp, som tillförts vissa för prisreglering bildade stiftelser, m. m.*

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga nyssnämnda författningsförslag.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Harald Häggquist.